

Forrás: <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2024/01/fekete-aron-beszamolo-a-selye-janos-egyetem-2023-evi-nemzetkozi-tudomanyos-konferenciaja-tortenelem-mint-tudomany-es-mint-iskolai-tantargy-ii-szekciojarol-14-04-10/>

Fekete Áron

Beszámoló a Selye János Egyetem 2023. évi Nemzetközi Tudományos Konferenciája „Történelem mint tudomány és mint iskolai tantárgy II.” szekciójáról¹

A komáromi Selye János Egyetem 2023. szeptember 14-ei Nemzetközi Tudományos Konferenciáján második alkalommal került megrendezésre a *Történelem mint tudomány és mint iskolai tantárgy* című szekció, amelyet az SJE Tanárképző Kar Történelem Tanszékén futó Történelemdidaktika PhD tanulmányi program szervezett prof. Dr. Tóth Péter, PhD és Dr. habil. Vajda Barnabás, PhD gesztorsága alatt.

A résztvevők hat különböző, történettudományhoz és történelemdidaktikához kapcsolódó előadást hallgathattak meg.

A szekciót **Dr. Tóth Péter professzor** (SJE TTK Történelemdidaktika PhD program) előadása nyitotta meg. A bevezető gondolatok után Tóth professzor a női szakképzés dualizmuskori helyzetéről tartott előadást társadalomtörténeti nézőpontból. Előadásában részletesen kifejtette, hogy milyen költségekkel járt a 19. század végén a szakképzés az egyes családoknak, *„ezért nem volt magától értetődő, hogy minden társadalmi csoport ezen oktatási formában taníttassa gyermekét.”*

A panel második előadójaként **Dr. Eged Alice**, PhD (Debreceni Református Hittudományi Egyetem) *Nyúlpaprikáshoz nyúl, monarchiához király kell – Vilmos ex trónörökös és a nemzetiszocialista mozgalom kapcsolata a birodalmi elnök megválasztásakor 1932-ben* című kutatását prezentálta. Az előadás cizelláltan és árnyaltan taglalta a trónörökös 1930-as évekbeli (szélső-) jobboldali mozgalmakhoz és pártokhoz fűződő viszonyát, emellett kitért a trónörökös családi vagyonának visszatérítési perére, annak történelmi és jogtudományi fogadtatására és értelmezésére is.

Ezután **Mgr. Fekete Áron** és **Mgr. Varga Krisztina** (mindketten SJE TTK Történelemdidaktika PhD program) előadása következett. A két PhD-hallgató térképekkel kísért előadása bemutatta, hogyan jelenítik meg az Osztrák-Magyar Monarchiát, valamint a 19. század végi – 20. század eleji balkáni eseményeket a közép-európai tankönyvek. A szerzők vizsgálatukhoz négy különböző ország összesen tíz taneszközét használták fel, melyek közül digitális tananyagokat is megvizsgáltak.

Az előadó páros reflektált arra a felvetésre, hogy *„a digitális tananyagok pedagógiai szempontból nem minden esetben haladják meg a hagyományos taneszközök ... hatékonyságát.”*

Dr. habil Vajda Barnabás PhD az előadását, amelynek a címe *A történelem mint elbizonytalanodott iskolai tantárgy?* volt, a köré a központi gondolat köré építette, hogy folyamatosan megkérdőjeleződik a történelemtanítás létjogosultsága akár szülői, akár munkaerőpiaci szempontból. Vajda konklúziója szerint a történelemtanítás megszűnésének nemcsak a turizmus és a múzeumok, hanem a diákok forrásfeldolgozó képességei és a civilizált vitakultúrájuk is kárvallottjai lennének, nem is beszélve a történelem mint identitásképző tényező elhalványulásáról. Továbbá a történelemtanítás értelmével kapcsolatos bosszantó kétségek ellenére úgy gondolja, hogy a következő nagyon erős ellenkérdéseink lehetnek: *„Melyik tantárgy tanítja a tanulókat arra, hogy mérlegelje egy forrás megbízhatóságát, ha nem a történelem? A történelmen kívül melyik tantárgy tanít meg bennünket az egyoldalúság vagy az elfogultság felfedezésére? Melyik tantárgy tanít meg a bennünket a különböző nézőpontok tolerálására, ha nem a történelem?”* (Vajda Barnabás előadását távollétében Fekete Áron olvasta fel.)

A szekció végén a Történelemdidaktika Doktori Iskola két elsőéves hallgatója ismertette a saját kutatási projekttervét: **Jeszenszki Kornélia** munkája a primer történelmi források játékos tanulási lehetőségeit célozza meg. A szerző szerint *„Az elsődleges kútfők amellet, hogy kézenfekvők minden tanár számára, a tanulók szövegértését is támogathatják.”*

Hudár Zoltán kutatási terve a kontroverzív történelmi források iskolai célú felhasználására irányul. A doktorandusz kiemelte, hogy *„A kontroverzív tanítás a tanulók számára nemcsak intellektuális, hanem egyben emocionális tanulási folyamat, valamint a kontroverzív forrás a tanulói motiváció szempontjából is kiemelkedően fontos eszköz.”*

A Selye János Egyetem Nemzetközi Tudományos Konferenciája *Történelem mint tudomány és mint iskolai tantárgy* című szekciójának anyagaiból a Történelemdidaktika Doktori Iskola önálló konferenciakötetet tervez megjelentetni.

JEGYZETEK

¹ A Selye János Egyetem XIV. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának *Történelem mint tudomány és mint iskolai tantárgy* című szekciójában 2022 őszén elhangzott előadásai ENGEL Enikő – KÖRÖS Árpád (szerk., 2023): *Történelem mint tudomány és mint iskolai tantárgy. I.* (Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komárom) című kötetében olvashatóak, melyről előző számunkban adott ismertetést GYERTYÁNFY András: *Rejtett tankönyvi üzenetek* címmel: *Történelemtanítás (LVIII.) Új folyam XIV. évf. 2023. 3. sz.* <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2023/11/gyertyanfy-andras-rejtett-tankonyvi-uzenetek-14-03-09/> (Letöltés: 2023. dec. 10.)